

KIS NAP

JOLÁNKA. (Lásd a 312—313. lapokon.)

XXXV. kötet, 20. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon,

1888. november 11-én,

A CSODÁLATOS PAJTÁS.

— Elbeszélés. —
(Folytatás.)

PÁNK hiába kérdezte újra, Gabi megint csak azt felelte, hogy nem mondhatja meg, hogy nagyon sajnálja, de már benne van és nem is tudja, mi lesz majd a vége, de hát nem lehet.

— A felét sem értem annak, amit beszélsz, kedves kis barátom, mondá apácska. Beszélj világosabban.

— Már nem mondhatok többet, már ezt is kár volt mondanom. Most pedig, kérem szépen, engedjék, hogy haza menjek... és... és... nagyon sajnálom, de többé nem jöhetek ide.

Ezt nem engedte apánk s addig beszélt, míg Gabi újra megigérte, hogy el fog jönni, még pedig gyakran.

— Nem akarlak én elriasztani, mondá neki apánk. Csak arra kívántalak figyelmeztetni, hogy ne zavarj meg az Ödön fejét holmi bolondos beszédekkel, mintha az volna a derék dolog, ha a fiuk nem tanulnak, hanem vásott csinyeken török a fejüket és bajba keverednek. Magad is jól tennéd, ha óvakodnál efféléktől.

— Oh, hiszen én óvakodom is, kérem, felelé Gabi s szinte könyezett. Én még soha sem kaptam büntetést az iskolában, apácska is mindig meg van velem elégedve és a pajtasaim már nem is hívnak holmi pajkos játéokra, mert tudják, hogy nem szeretem és nem tartok velök.

— Éz már derék. De ha magad így cselekszel, akkor még tréfából se beszéld az ellenkezőt, mert kárt tehetsz vele. No

de most már tisztában vagyunk egymással és azt hiszem, jó barátok maradunk. Mi holnap, ha szép idő lesz, kísétálunk a ligetbe az állatkertbe. Nagyon szeretném, ha velünk tartanál.

— Köszönöm a meghívást, de holnap a mi iskolánkban nincs szabad idő, a leczkét pedig séta kedvéért nem mulaszthatom el.

— Ebben igazad van. No, majd máskor együtt lehetünk.

A bészélgetés vége nagyon tetszett apánknak s megint azt hitte, hogy Gabi épen az a fiú, a kivel nagyon jó lesz Ödönnek barátkozni.

Mikor Gabi haza indult, a tornácson megpillantotta a kis fekete cziczát, melyet Évikének hozott. Hozzá sietett és megfogta.

— Csakhogy megkaptalak megint! mondá örvendve. Holnap haza jön Irénke, ugyancsak neheztelt volna, ha itt nem talál.

És minden további szó nélkül odább indult a cziczával.

— Micsoda? Hát elviszed a kis cziczát? kérdé Szidike csodálkozva.

— Hogy ne vinném? Hiszen be kell számolnom vele.

— De hiszen Évikének ajándékoztad!

— Én? Már hogy tehettem volna azt, mikor nem az enyém? Az unokahugom, Irénke, bizta reám, hogy viseljem gondját, a míg ő a mamával oda jár egy rokonunknál látogatóban. Holnap megjön s haza viszi a kis kedvenczét. Hát hogy hagyhatnám itt?

— Ez már persze egészen más, szólt Ödön. De akkor nem kellett volna elfelej-

tened m
mutatób
busulni

lom, de
Ha csak
majd m
talán m
a kedve

Ez
volt, ho
rajta. T
találtuk
jóságát
vagy m
vissza?
meg mi
Ugy lát

El
Évikének
mikor
is felel
fogja hi

Al
kénket
az ajtó
Cs
ajtóból

megmo
got és
kertbe.
elfogad
elmege

E
pajtásu
még s
meg m

tened megmondani Évikének, hogy csak mutatóba hoztad. A kicsike nagyon fog busulni utána.

— Azt hiszed? Ezt igazán sajnálom, de már mégsem segíthetek rajta. Ha csak Irénke le nem mond róla... majd megkérem, nagyon jószívű leányka, talán megteszi. Nagyon rosszul esnék, ha a kedves kis Évike szomorkodnék.

Ez már megint olyan furcsa dolog volt, hogy nagyot kellett csodálkoznunk rajta. Természetesen azt egészen rendjén találtuk, hogy nem ajándékozta el a más jószágát; de hát akkor minek is hozta el, vagy mért nem vitte mindjárt tegnap vissza? Vagy legalább mért nem mondta meg mindjárt, amit most megmondott? Ugy látszik, nagyon feledékeny.

Elhatároztuk, hogy nem is szólunk Évikének, aki szerencsére nem volt ott, mikor Gabi elvitte a cziczát. Talán meg is feledkezik róla, ha nem látja, vagy azt fogja hinni, hogy a czicza megszökött.

Alig mult bele félóra s mi épen leczkénket végeztük, mikor hirtelen fölpattant az ajtó és — újra Gabi pillantott be.

Csak bepillantott, nem jött be. Az ajtóból kiáltá:

— Nagyon sietek, csak azt jöttem megmondani, hogy meggondoltam a dolgot és holnap elmegyek veletek az állatkertbe. Mondjátok meg apátoknak, hogy elfogadom a meghívást, minden esetre elmegyek.

Ezzel becsapta az ajtót és elszaladt.

— De bolondos egy fiu ez a mi Gabi pajtásunk! szólt Ödön. Félórával ezelőtt még semmi módon sem jöhetett, most meg már jöhet.

Hanem azért nagyon örültünk, hogy megváltoztatta szándékát, mert így annál mulatságosabb lesz a kirándulásunk.

Másnap már jóval az indulás ideje előtt benyitott. Csinosan fel volt öltözve s olyan vigan ugrált, fecsegett százféle bolondságot, hogy már ismét alig tudtunk rá ismerni a tegnapi csendes, szerény fiura. Most újra olyan volt, mint első nap. Ugy látszott, nagyon változó kedvü tudott lenni.

Persze, mi is jókedvűek voltunk s alig találtuk helyünket, mikor felültünk a lóvasuti kocsira. Ott is megbámultuk Gabit, aki folyvást tudott valamit mutatni, mondani. Ami furcsa, szembetűnő volt a fővárosi utczai nép nagy sokaságában, azt ő mindjárt észrevette.

— Nézzétek, ott egy három lábú kis kutya vezet egy féllábu koldust... jaj de kár, hogy ott nem vagyunk... ha a zsinórt elvágnám, a kutya elszaladna... ugyancsak meg volna akadva az öreg koldus.

— Oh, de hiszen ez nagyon csunya tett volna! szörnyüködék Szidike.

— Miért? Ha épen kellene, vezetném aztán magam. Tettem én már ilyet eleget.

Ezt nagyon nagyra vettük, mert hát szép dolog az, ha valaki bénát, vakot segít, nem rösteli a fáradságot, meg azt, hogy megbámulják. Mert úgy van az, magunkról tudjuk, hogy az effélére rámondjuk: nagyon szép, nagyon nemes cselekedet, de ha rákerül a sor, hát magunk nem igen tesszük meg, rösteljük, szégyeljük. Biz én azt sem hiszem, hogy a kik ezt olvassák, azok közül sokan vállalkoztak volna már arra, hogy egy sze-

gény vak vagy beteg embert vezessenek az utcán. Gabi pedig megtette. Tehát mégis csak sokkal különb ő mindnyájunknál s aki ilyen derék dolgokra képes, annak meg lehet holmi kis bohóságokat bocsátani.

Ezt gondoltuk ugy titkon magunkban és bizony jó, hogy ilyent gondoltunk, mert ezen a kis kiránduláson Gabinak nagy szüksége volt rá, hogy mindenféle apró dolgait ne vegyük nagyon szigoruan.

Amint beléptünk az állatkertbe, legelőször is a medvékhez mentünk. Gabi szaladt legelől, ő már nagyon jól tudta itt a járást.

— Tele raktam a zsebeimet... nagyon mulatságos lesz, hogy fognak a maczkók kapkodni a zsemlye után, mondá.

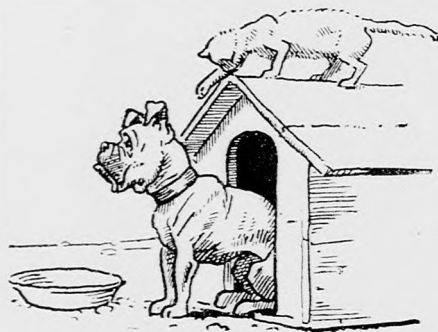
A nagy barna medve csakugyan rögtön oda állt a ketrecze rostélyzatához és tátogatta a száját, hogy Gabi dobja bele a zsemlyét, melyet mutogatott neki. Csakhogy Gabi nem adta olyan könnyen. Ingerkedett vele, jobbra-balra csalta s a szegény maczkó már ugyancsak türelmetlenkedett. A korlát miatt nem lehetett egészen közel menni a ketrecz ránczatához s vártuk, hogy Gabi, ha egyszer már oda adja a medvének a csemegét, jól bele tudja-e dobni a szájába. De Gabi mást gondolt.

— Bot végére kellene szurni a zsemlyét, akkor oda nyujthatnám neki. Csak hogy nincs botom.

— Van apácskának, mondá Odön.

— El is kérem tőle.

Apánk kissé távolabb egy padon ült a mamával. Beszélgettek, s amint Gabi oda ért és a botot kérte, azt mondva, hogy mindjárt vissza hozza, csak egy-két perczre van rá szüksége: hát apácska jóformán oda sem ügyelt, hanem engedte a kedves sétabotját elvinni.

MORGÓ ÉS A CZICZA. (Lásd a 309. lapon.)

Ekkor aztán még nagyobb komédiát csinált Gabi a medvével, aki felágaskodva, az első lábát nyujtogatta a bot végére szúrt zsemle után, de nem kaphatta el. Mi ezt nagyon mulatságosnak találtuk és jókat kaczagtunk. Csakhogy egyszerre vége szakadt

a nevetésnek. Hogy-hogy nem: Gabi valamiképen ügyetlen volt, a medve megkapta nemcsak a zsemlyét, hanem a botot is és berántotta magához a ketreczbe.

— Ejnye, hitvány maczkója! Adod ide azt a botot! kiáltá Gabi.

A medvének persze esze ágában sem volt, hogy a botot vissza adja, hanem megkapta a zsemlyét, aztán medveszokás szerint darabokra harapdálta a botot, melyel boszantották.

Ödön ijedten kiáltott fel, Szidike pedig majd sirva fakadt.

— Jaj, az apácska kedves botja! Ezt emlékül kapta...

— Már biz annak vége, szólta Gabi, nem valami nagy sajnálkozással. Az ilyen gonosz fenevaddal könnyen így jár az ember, nem tehetünk róla. Nem adok több zsemlet ennek a haszontalan maczkónak.

Meglehet, hogy igaza volt Gabinak, ha nem sopánkodott az olyanbajon, melyen többé nem lehetett segíteni. De mi mégis csodálkoztunk rajta. Mert mi ugyan csak rösteltük volna, ha valakinek ilyen kárt okozunk, még ha akaratlanul is. Mert azt persze tudtuk, hogy nem szándékosan tette, csak rosszul sikerült pajkosságból. Apácska előtt is igyekeztük mindjárt mentegezni barátunkat, majdnem jobban, mint ő maga-magát. De azért apánknak mégsem volt kedvére ez a meglepetés. Kissé össze ránczolta a homlokát és kelleetlenül mondá:

— Ezt bizony rosszul csináltad, Gabi barátom... az a bot nekem nagyon kedves jószágom volt, nem is bízam volna rád, ha tudom, hogy ilyen pajkosságra

akarod használni. Pedig tegnap nagyon mondogattad, hogy nem szoktál pajkos csinyekbe keveredni.

— Oh, kedves apa, hiszen csak játszott a medvével, mentegeté Ödön.

— Jól van no... hiszen nem mondom, hogy valami szándékos pajkosságból tette. Már megesett, nem segíthetünk rajta. Menjünk tovább.

AZ ELÁLMODOTT OZSONNA. (Lásd a 318. lapon.)

Odább mentünk a majomház előtt álltunk meg. Itt még nagyobb mulatságunk volt a sok ugrádozó, ficzkádozó majommal. Ezek számára is volt a Gabi zsebében csemege: alma, dió, melyek után a majmok ugyancsak sóváran nyujtogatták a kezüket a vasrostélyon keresztül. De ezek sem kapták meg könnyen, Gabi megréfalta őket,

oda-oda nyujtva, meg visszakupva a csemeget.

(Folytatása következik.)

MORGÓ ÉS A CZICZA.

(Képpel a 308. lapon.)

MÁZIKÓJA előtt ült Morgó és kemény, fenyegető képpel nézett szét, mintha ellenséget várna.

Látta is az ellenséget, ott mászott a kerítésen végig.

— Fogadni mernék, morogta Morgó, hogy ez a telhetetlen macska megint az én tálamba kancsalit és azt lesi. mikor megyek el innen, hogy aztán lophasson valamit. De azt ugyan várhatja.

Nem mozdult volna a világért sem, őrizte a tálát, mert még néhány jó falat volt benne. Neki magának már nem kellett ugyan, mert ugy jól lakott, hogy alig birt szuszogni; de azt már csak nem engedheti, hogy a szomszéd torkos macska meglopja.

Pedig nem is csalódott, az ármányos czicza csakugyan az ő táljába kandikált le onnan a magasból.

— Milyen jó dolga van ennek a Morgónak! Annyit kap, hogy meg sem bírja enni, én pedig éhezem kicsinyeim-mel. Próbálok szerencsét.

Eltűnt a kerítésről, de nem sokára a kerítés alatt egy szük hasadékon bujt be, még pedig nem is maga, hanem két fiatal cziczával. És egyenesen Morgó felé mentek. Ez pedig már messziről rájok mordult:

— Mit kerestek itt? Takaródtok haza?

— No no, kedves Morgó szomszéd, csak ne haragudjék mindjárt! szólt az öreg czicza. Hiszen nem bántottuk, nem is akarjuk bántani, sőt inkább egy aláza-tos kéréssel jövünk.

— Ugyan mi az? Szeretném hallani.

— Hát csak az, hogy segítsen rajtunk. Lássá, a fiaim még nem tudnak egeret fogni, egymagam nem birom őket ellátni, a gazdánk pedig nem gondol velünk. Hát ugy gondoltam, hogy kedves Morgó ur ugyis nagy bőségben él itt, nekünk adhatná, ami már magának nem kell.

— Micsoda! Még csak az kellene! Pusztuljatok rögtön, mert agyon marlak. Egy falatot sem adok! Inkább vesszen ott, de csak azért sem adom.

— Nem? No hát én meg azt mondom, hogy csak azért is a miénk lesz az a pár jó falat. Most már megbüntetem a csúf fősvénységeért.

— Oh te hitvány macska! Mintha én félnék tőletek!

A macska nem felelt, hanem elment fiaival és eltűnt. Morgó nevetett a gyöngé ellenségén. De egyszerre valami gyanusat hallott a házikója tetejéről. Nem is csalódott, mert a ravasz öreg czicza oda som-polygott és hátulról hirtelen fülön kar-molta Morgót.

Ez persze nem tetszett Morgónak és dühösen hátra fordult.

— Ejnye semmiházi macskája! No megállj, most kikapsz!

Feléje ugrott, de a czicza gyors szökkenéssel odább állt. Morgó üldözőbe vette. Hiába, mert a macska fölkapaszko-dott egy fára s gunyosan mondá: vissza mehetsz a táladhoz és bele nézhetsz.

Morgó rosztat sejtett. Oda nézett a tál felé s mit látott! A két fiatal czicza épen akkor futott el a tálból kicsent jó falatokkal. Rettentő haraggal rohant utánok, de már későn, mert még fele uton sem volt, mikor azok a kerítés alatt már szerencsésen elmenekültek a zsákmány-nyal. Most már legalább az öreg cziczán akart boszut állani, — de mire a fához visszatért, a czicza már nem volt ott, ha-nem a kerítés tetején sétálva, gunyosan mondá:

— Ugy-e Morgó szomszéd? Álltam szavamnak, megbüntettelek. Ha durván nem utasítasz el, egy falat nélkül is haza tértem volna; de szivtelen fősvénységed lakolást érdemelt. Tanuld meg, hogy aki bőségnek örvend, az ha nem ad is fölös-legéből, legalább nyájas legyen a szüköl-kődő iránt!

A KITÜNŐ DOLGOZAT.

— Iskolai emlék. Tamás bácsitól. —

LYAN világosan emlékszem, mintha nem is harmincz esztendővel ezelőtt, hanem csak tegnap történt volna. Pedig biz annak épen harmincz esztendeje, hogy én, mint afféle diákember, az iskola küszöbét koptattam s akkor esett meg rajtam ez a kis eset, melyet maig sem tudtam elfelejteni.

Írásbeli feladványt kaptunk egy napon, még pedig nem könnyűt. A tanár, ki igen komoly, szigorú ember volt, így szólt:

— Tudjátok, hogy egyik fő erkölcsi szabály, hogy hazudni nem szabad, hanem mindig igazat kell mondani. Irjátok erről, kiki amit tud. Irjátok le, miért kell mindig igazat mondani, miért csúf és rossz a hazugság s miért szép, jó és még leghasznosabb is az igazmondás.

Többet nem mondott s mi a hányan voltunk, ugyancsak meghökkenve néztünk egymásra. Ilyen nehéz feladványt még soha sem kaptunk. Ezt egészen a magunk fejből kell megcsinálni, még csak nem is segíthet egyik a másiknak, mert ismertük tanárunkat, hogy nagyon pontosan átvizsgálja az ilyen dolgozatokat s jaj annak, a kit rajta kap, hogy valamely pajtásának a dolgozatát írta le. Olyan komolyan és elgondolkozva indultunk haza, hogy még csak eszébe sem jutott egyikünknek sem az utcán egy kicsit kergetőzni.

Magam is egészen elmélyedve tértem haza. Voltaképen tetszett nekem ez a feladvány s a mint hazamenet gondolkoztam rajta, eszembe jutott ez is, amaz is, amit

erről a dolgról már olvastam vagy halottam. De minél tovább gondolkoztam, annál inkább bele zavarodtam, annál nehezebbnek találtam a feladatot. Leültem az asztalomhoz s mindjárt melegében bele akartam fogni a nehéz munkába. De biz az nem ment. Csak mártogattam a tollat a tintába, de bele is száradt mind annyiszor, a papiros pedig szép fehéren feküdt előttem, nem tudtam leírni egy árva bötüt sem. Még csak bele sem tudtam kezdeni.

— Okosabb lesz, ha sétálok egyet a kertben és gondolkozom. Ha egyszer a fejemben rendbe szedtem, majd könnyen leírom.

Kimentem a kertbe, sétáltam és gondolkoztam, de csak nem jutott semmi az eszembe. Egészen elkedvetlenedve ültem le a nagy diófa alá és bámultam föl az ágak közé, mintha azt vártam volna, hogy onnan pottyanjon le számomra valami mentő gondolat. De biz onnan nem jött segítség. Hanem a közeli kerítés felől, a szomszéd kertből nevémen szólított valaki. A kis Lenke volt ez, a szomszédék leánykája. Szüleink nagyon jó barátságban éltek, mi ketten pedig Lenkével egészen kicsike korunktól fogva szintén igazi jó barátok voltunk s örömben, bánatban hűségesen osztoztunk, akár a legjobb testvérek. Most is így szólt Lenke a kerítés tetejéről:

— No, mi a bajod már megint? Olyan savanyu képet csinálsz, mintha vadalmába haraptál volna. Bizonyosan kikaptál az iskolában.

— Majdnem eltaláltad. Még nem kaptam ugyan ki, de megeshetik, hogy ugyancsak kikapok.

— És ugyan miért?
— Mert igen nehéz feladványt kaptunk s nem igen bizom benne, hogy jól meg tudjam csinálni.

— És mi az?
— Le kell írunk, miért és miért legjobb mindig igazat mondani.

Erre Lenke nagyot nevetett.

— No, már ezt aztán nem hiszem.

— Mit nem hiszel? Hogy ezt a feladványt kaptuk? Pedig úgy van.

— Csakhogy én nem hiszem. És neked egyáltalában nem hiszek többé semmit. Mert a ki egyszer hazudott, annak nem hisznek többé, még akkor sem, mikor igazat mond. Tessék, ezt leírhatnád a feladványodba, ha ilyen feladványt kellene írnod.

Nagyot nevetett és leugrott a kerítéshez támasztott létráról. Én pedig boszusan néztem utána.

— Lenke! Jösz mindjárt vissza?!

De ő csak nevetett megszűröl s jó ideig oda sem figyelt az én kiáltószámomra. Lassan-lassan azonban megint csak elő jött és megjelent a kerítés fölött. Én pedig hargosan támadtam rá:

— Hogy mertél nekem olyat mondani? Miért sértegetsz?

— Nem sértegetlek én, a viláért sem. Csak az igazat mondtam, mert én mindig igazat mondom.

— Gyönyörű igazság, mondhatom.

JOLÁNKA.

(képpel a ezimlapon.)

Bolnag nyaralás volt,
Gyönyör-költető.

Ah, mi gyorsan múlt el
A boldog idő!

Fogom minden apró
És nagy köngyemet;
Még egy nap — és aztán:
Futani, ég veled!

Hi a köteleesség. —
Jó apám, anyám,
Nincs már maradásom
E holdog tanyán

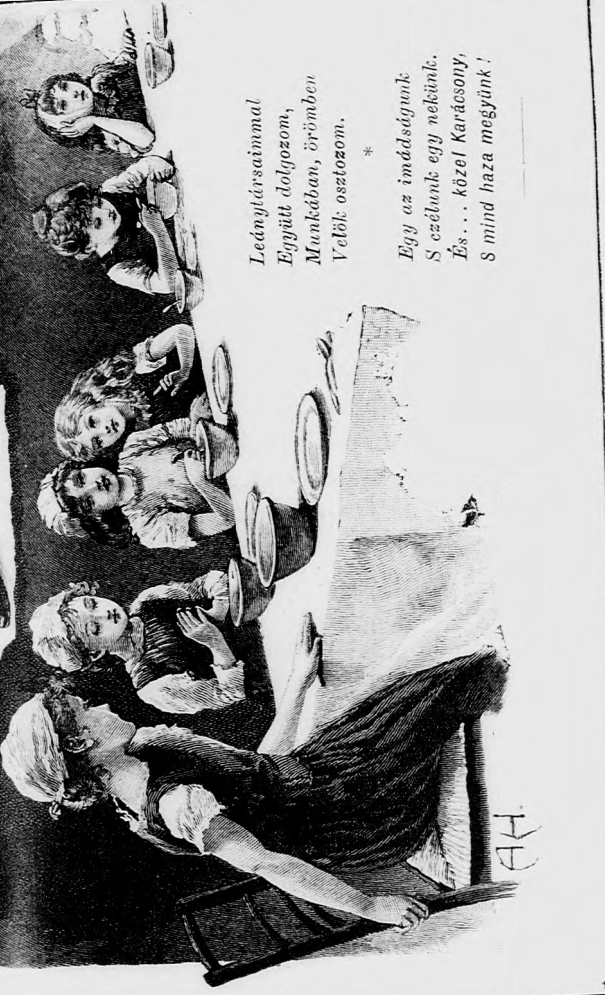
Pá ezírmos ezírdéskám!
Játszottunk sokat.

Rosz hírad ne
halljam,
Jól viseld magad!

De mért folyjon könyöm
Búsam reggelén?
Hisz nem a rabságyba
Térelt vissza én!

Mért is váljak búsan
Én töletek el?
A szeretet ott is
Biztat és ülél.

Ott is mennyi meghitt,
Drága hű alak —
Gondoznak, nevelnek
És tanítanak.

Lednyársáimmal
Együtt dolgozom,
Munkában, örömben
Vetők osztozom.

Egy az imádságunk
S ezéltünk egy nekünk.
És... közel Karácsony,
S mind haza megyünk!

bizony nem szedtél rá tegnap délután? Hivtalak, hogy menjünk játszani s azt felelted, hogy nem jöhetsz, mert atyáddal kell menned valahová. És alig pár perc

egy volt, csakugyan nem volt igaz, amit neki mondtam. De az nagyon boszantott, hogy hazugnak nevez. Akadozva és zavarodtan felelém:

Az igaz... nem mentem atyámmal, de... izé... azért... mert...

Hamarjában nem jutott eszembe, mit mondjak. Lenke pedig megint rögtön rajta kapott.

— No hát mondd, miért? Ugy-e nem találsz kifogást? Pedig most megint azt keresgetsz, megint hazugságon töröd a fejedet.

— Ugyan ne emlegesd már mindig azt a hazugságot! kiáltám fölpattanva. Ezt én nem tűröm, én nem vagyok hazug. Mikor tegnap játszani hívtál, még nem voltam készen a leczkémvel, hát nem mehettem veled. Ha azt mondom, hogy tanulnom kell, nem hagytál volna békében, minduntalan zavartál volna, hogy még sem vagyok-e készen, pedig sok és nehéz leczkém volt, hát azért mondtam azt.

— Akár miért mondtad, mégis csak hazudtál, heveskedett Lenke. Pedig jól tudod, hogy hazudni nem szabad. Mondhattad volna, hogy sok a dolgod, nem érsz rá ját-

szani s akkor elmentem volna. De így rászedtél és tudom, máskor is meg fogsz csinálni.

mulva láttam, hogy atyád egymaga sétált ki. Hát ez talán nem volt hazugság? Vörös lettem, mint a főtt rák. Mert

szani s akkor elmentem volna. De így rászedtél és tudom, máskor is meg fogsz csinálni.

— Eh, ne fecsegj ilyet! Most meg már csalónak csufolsz.

— Igen is! Én mindig igazat mondok neked, soha sem szedtelek rá és ha te rá szedsz engem, akkor én nem játszom többé veled, nem is beszélek veled. Mert aki hazudik, az esal is.

— Jól van! Hát nem játszunk többé együtt! felelém merészen.

— Hát nem játszunk, jól van... hát nem játszunk... és nekem nem vagy többé jó barátom.

Ezzel leugrott a kerítésről. Félig boszusan, félig röstelkedve álltam ott. Sehogyszem voltam magammal megelégedve, mert éreztem, hogy Lenkének igaza van. Oda lopóztam a kerítéshez s a hasadékon keresztül kandikáltam. Ott ült a kedves jó leányka, közel egy padon és sirdogált. Ettől aztán elpárolgott minden boszankodásom. Most már én kapaszkodtam föl a kerítésre s kéréleg mondtam:

— Lenke, kedves Lenke, ne sirj no! Már ugyan mért ne maradnánk jó barátok? Hiszen nem mondtam azt olyan komolyan.

— Oh persze! Láttam én azt... nem törődöl te azzal semmit...

— Dehogynem! Hát nem voltunk eddig a legjobb barátok? Lásd, tegnap igazán csak azért éltem azzal a kifogással, mert tanulni akartam, de aztán mindjárt megbántam magam is és rösteltem, hogy nem mondtam meg az igazi okot. De már azután szégyeltem visszamenni és megmondani.

— Persze, mert nem volt tiszta a lelkiismereted.

— Az már igaz. No de hát már megesett, most már tudod az egészet, hát ne haragudjál tovább.

— És nem fogsz többé rászedni és elámitani?

— Nem én, soha többé. Mindig igazat mondok neked is, másnak is.

— Akkor hát nem haragszom. Jöjj át hozzánk, majd játszunk valamit.

— De most megint nem lehet. Lásd, igazán meg kell csinálnom azt a dolgot és még azt sem tudom, hogyan fogjak bele.

— Akkor hát ne töltsük itt az időt. Majd ha elkészültél, szólíts ki. Addig én is elvégzem a zongora-gyakorlatomat.

Elszaladt, én leszálltam a kerítésről és bensőleg nagyon meg voltam elégedve, hogy Lenkével ekkép rendbe hoztam a dolgomat. De azután megint csak elmúlt a jó kedvem, mert a feladványra kellett gondolnom és újra a fejemet törnöm, miképp fogjak hozzá.

Egyszerre megvillant valami a fejemben. Hiszen most épen magam tapasztaltam, milyen gonosz dolog az, ha valaki hazugságba keveredik, mennyivel jobb az igazmondás. A tanár azt mondta, hogy írjon kiki, amit tud. Hát én már tudom, mit írok.

Szaladtam a szobába és munkához fogtam. Olyan szaporán irtam, mintha tollba mondta volna valaki. Ugy kezdtem, hogy: »Volt egyszer két kis szomszéd: Tamás és Lenke, kiknek a szülei igen jó barátságban éltek és ők ketten is nagyon jó pajtások voltak kicsi koruktól fogva. Együtt nőttek fel, nagyon szerették egymást, soha sem pöröltek, nem czivakodtak,

mignem
nem szá
leirtam
Lenke
amit ma
mond ig
de mag
saját l
mások
rosz ut
ember

O
tomma
rajta.
tam, n
voltam

L
mit ir
tett v
ját ad
meg v
meg
fog rá

mulv
nak a
megn
a do
végi
Miér
csér
kerü
volt

nag
baj
ság
ez
tás

mignem egy napon mégis majdhogy vége nem szakadt a barátságuknak.« Aztán leirtam egyszerűen azt, ami köztem és Lenke közt történt, a végén pedig azt, amit magam is éreztem: hogy a ki nem mond igazat, azt nem becsülik az emberek, de maga sem becsüli magát, szégyenkezik saját lelkiismerete előtt, szégyen éri mások előtt s ha idején meg nem tér a rossz utról, mindig mélyebbre süllyed, léha ember válik belőle.

Olyan hamar elkészültem dolgozatommal, hogy magam is csodálkoztam rajta. És mikor készen volt, újra elolvastam, nagyon jónak találtam, teljesen meg voltam vele elégedve.

Lenkének persze nem árultam el, mit irtam, mert bizony talán még nevetett volna rajta, hogy a magunk törtériáját adom be iskolai dolgozatnak. De én meg voltam győződve, hogy jól oldottam meg a feladatot és feszülten lestem, mit fog rá mondani a tanár.

Beadtuk a dolgozatainkat s pár nap múlva megkaptuk az ítéletet. Tanárunknak az volt a szokása, hogy mindenkinek megmondta röviden, mi a jó és mi a hiba a dolgozatban. Már az egész osztályon végig ment, engem hagyott utolsónak. Miért? Talán különösen meg akar dicsélni? Már alig vártam, hogy rám kerüljön a sor. No, rám is került, de nem volt benne köszönet. A tanár így szólt:

— Az a dolgozat, melyet te adtál be, nagyon jó volna, csak hogy igen nagy baja van. Az igazmondásról és a hazugságról igen szépen beszél, csak hogy maga ez a dolgozat egy nagy hazugság és ámtás. Ezt nem te magad készítetted, valaki

más írta, vagy könyvben olvastad és csak leirtad. Ezt nem fogadom el.

Ezzel vége volt az órának, a tanár távozott én pedig úgy ültem ott, mintha a villám ütött volna belém. Szégyenkeztem pastásaim előtt s e mellett mélyen el is voltam keseredve, mert éreztem, hogy igazságtalanság történt velem. A tanár egészen ártatlanul ítelt el, ok nélkül tett csuffá.

El is panasztam otthon s apám így szólt:

— Igazad van, fiam. Menj a tanár urhoz és világosítsad fel. Ha tudni fogja az egészset, majd jóvá teszi a dolgot.

Meg is tettem. Kissé szepegtem ugyan, de mégis csak elmondtam a kérelmemet, hogy olvassa el újra a dolgozatomat, mert az valóban az én munkám, nem másoltam én azt le sehonnan, nem is mondta nekem azt senki tollba. De a szigorú és gyanakvó tanár csak egyre hitetlenül rázta a fejét és így szólt:

— Hagyjuk ezt abba, kedves barátom. Ha azt mondod, hogy nem irtad le a másébol, hát jól van, azt elhiszem, és még azt is elhiszem, hogy nem mondta senki tollba, amit irtál. De nem is a magad fejéből származott, arról bizonyos vagyok. Ilyen gondolat és ilyen tökéletes szerkesztés nem ered gyermekföböl.

— De kérem, igazán én... magam...

— Jól van jól, velem nem lehet vitatkozni. Érd be azzal, hogy most az egyszer nem büntetlek, mert mindig szorgalmas tanuló voltál. De azt világosan látom, hogy ehhez a dolgozathoz más valaki adta a gondolatot és megmagyarázta, miképp csináld meg. Én pedig azt kívánom,

hogy tanítványaim a maguk fejével gondolkozzanak. Most elmehetsz.

Ezt oly szigoruan mondta, hogy szólni sem mertem többé. Még busabban, mint a hogy jöttem, ballagtam haza felé. Hiába volt minden kísérlet, nem tudtam rendbe hozni az ügyet, rajtam szárad a szégyen, hogy olyan dolgot adtam

be, melyet a tanár el nem fogadhatott, mert hamisításnak találta. Pajtásaim előtt vége a jó híremnek, csufolni fognak hetekig. Pedig nem érdemlem, igazságtalanul vádolnak, csakhogy nem tudom magamat igazolni. Ártatlan vagyok s mégis hazugnak, csalónak tartanak. Ez már mégis rettenetes!

...HIRTELEN KIRUGOTT. (Lásd a 319. lapon.)

Szörnyű módon el voltam keseredve és akárki is igazat fog adni, hogy volt rá okom. Mert nagyon keserves érzés az, mikor az embert valami csuf cselekedettel vádolják s nem tudja megczáfolni. Én pedig úgy voltam.

Nem is tudtam, mit csináljak, olyan boszus, mérges voltam tehetetlen állapo-

tomban. Meg nem állhattam, hogy sirva ne fakadjak; de nagy diák létemre ezt mégis rösteltem, hát félrevonultam a kertbe kedvencz kelyemre a nagy fa alá s ott zokogtam ki búbánatomat.

Igy talált rám Lenke. Szokás szerint fölmászott a kerítésre, hogy bekukkantson a kertünkbe, ott vagyok-e. Mikor

olyan sz
resztül i

igaz rés

Ne

többé b

egész v

tágitott

Vagy b

sem seg

segitek

a baj

neked.

Azért

miért

M

tam j

moru

egy sz

elvége

tanár

gyan

lönös

hirte

nyit

ezut

Len

egy

olyan szomorúságban látott, gyorsan keresztül is ugrott és ott termett mellettem.

— No, mi a bajod, Tamáska? kérdé igaz részvétellel.

Nem feleltem semmit. Nem akartam többé beszélni senkivel, haragudtam az egész világra. De a jó kis Lenke nem tágitott.

— Beszélj hát! Bántott valaki? Vagy beteg vagy talán?

— Hagyj békében! Azon te ugy sem segíthetsz.

— Hiszen én nem mondom, hogy segítetek... de azért megmondhatod, mi a bajod.. én is mindig megmondom neked. No, mondd meg igazán!

— Mi haszna, ha megmondom is? Azért mégis csak csuffá vagyok téve.

— Csuffá téve? Már ugyan hol és miért?

— Hol? Hát az iskolában.

Nagy sokára lassan-lassan elmondtam jószívü kis barátnőmnek az egész szomorú historiát. Figyelmesen hallgatta s egy szóval sem szakított félbe. De mikor elvégeztem, azt kérdé:

— És hogy hívják azt a kegyetlen tanárt? Hol lakik?

Megmondtam, épenséggel nem is gyanítva, hogy Lenkének van valami különösebb oka, amiért ezt kérdi. Ő pedig hirtelen megfordult és elfutott, csak annyit mondva:

— No jó, majd meglátjuk!

Csak jóval később tudtam meg, ami ezután történt. Nagy idő múlva maga Lenke is megvallotta.

Ő tudni illik, amint tölem elszaladt, egyenesen a tanáromhoz sietett, egymaga,

minden kíséret nélkül. Bátran benyitott hozzá s megállt az íróasztal mellett, melynél a tanár dolgozott. A komoly tanár kissé csodálkozva nézett az ismeretlen kis vendégre.

— Nos, mit kívánsz, kis leány? kérdé szokott komolyságával.

— Én Lenke vagyok.. Bárczy Lenke, ott lakom a Tamásék tőszomszédságában és Tamás az én legjobb barátom.

— Meghiszem, kicsikém. De mi közöm neked hozzá?

— Tamás azt mondta, hogy irt egy dolgozatot s a tanár ur nem akarja hinni, hogy ő maga írta.

— Az valóban úgy van. De ehhez meg neked mi közöd van?

— Az, hogy én vagyok az a Lenke, akivel neki az a históriája volt, melyet aztán leirt a dolgozatában.

Erre a tanár figyelmesebben kezdte hallgatni a leányka beszédét.

— Ez kissé furcsa. De hát mondjad csak, hogy volt az?

— Ugy volt, hogy játszani hívtam Tamást, de ő azt mondta, hogy nem jöhet, mert atyjával kell valahová mennie, pedig ez nem volt igaz. Ezt megtudtam és szeméremre lobbantottam; meg is mondtam neki, hogy ha még egyszer rászéd hazugsággal, vége lesz a barátságunknak, mert a ki hazudik, az csal, az rossz ember. És mert éppen akkor beszélt a feladványáról, hát mondtam neki, hogy írja ezt is abba a híres dolgozatába, a melyen annyit töri a fejét. És ő aztán bele is írta az egészet.

A tanár nagyon komolyan nézett Lenkére.

— És aztán ez mind csakugyan igaz?

— Én soha sem mondok hazugságot. Mamám megtanított, hogy az csuf dolog.

— Nagyon helyes. Derék leányka vagy és hűséges barátnő. Most csak menj szépen haza. Majd meglátom, mit tehetek.

Lenke haza ment. Én pedig erről az egész dologról nem tudtam semmit.

Másnap az iskolában hozzám lépett a tanár és így szólt:

— Itt van-e az a dolgozatod? Add ide. Még egyszer elolvasom.

Oda adtam. Figyelmesen elolvasta s ismét kérdé:

— Hallottam valamit arról, hogyan jutott eszedbe ezt megírni. Igaz-e, hogy amit leírtál, az valóban megtörtént veled?

— Az... az igaz... felelém akadozva.

— No, ezért nincs mit röstelkedni, sőt most már csak dicsérhetem a dolgozatodat, mert valamennyi közt a legjobb, ez pedig onnan van, mert való eseményt írtál le. A ki a valóban megtörtént dolgokat úgy le tudja írni, hogy bebizonyítja vele az isteni parancsok igazságát, az derék dolgot mivelt. Szerencsés gondolat volt, jól meg is írtad, nincs többé kétségem. Iparkodjál, hogy jövőre is ilyen kitűnő dolgozatokat adhass be. Amiért pedig, bár szándéktalanul gyanusítottalak: nem csupán dicséretemmel, de bocsánat kéresemmel is adok neked elégtételt.

Ekkép meg volt mentve a becsületem s pajtásaim a helyett, hogy gunyoltak volna, irigykedve néztek rám.

Később aztán megtudtam, mily módon derült ki az igazságom. Lenkének köszönhettem, de annak is, hogy őszintén elmondtam neki bajomat.

AZ ELÁLMOZOTT OZSONNA.

(Képpel a 309. lapon.)

OLYAN nagy öröme volt Irmuskának, hogy tapsolt, ugrált örömeiben. Hogy is ne, mikor Klára néni jön!

Az már maga is nagy öröm volt, hogy Klára néni jön, mert Klára néni egyike volt a legkedvesebb, legjobb nénikéknek, a ki nagyon szerette Irmuskát. De még hozzá ozsonnára jön és ez a legfőbb. Mert Klára néni tiszteletére nagy ozsonna lesz, kávé, csokoládé, befőtt, sütemény, és ebből a sok jóból kijut ám a része Irmuskának is. Ezért tehát mikor az ebédnél meghallotta, hogy jön a néni, alig akart enni az ételekből. Mert tartogatni akarta az étvágyát a jó ozsonnára.

Ebéd után szaladt a jó hirrel a kedvencz cziczájához, az öreg házörző kutyához, a galambjaihoz és mindegyiknek elmondta, hogy majd nekik is hoz a jó ozsonnából. Mert Irmuska még kicsike kis leányka volt és szentül hitte, hogy kedves állatkái megértik, amit ígér nekik.

— Ugy-e jó lesz? Nagyon jó lesz! Most egy kicsit sétálgatok, szaladgálok, mert ha itt lesz a néni, akkor majd bemegyek hozzá és nem érek rá.

Nem is lett volna abban semmi hiba, hogy Irmuska sétálgatott, játszogatózott az udvaron és kertben. Csak az volt a baj, hogy nagyon is jó kedve volt. Nagy vigsgában nem találta helyét és bele nem fáradt az ugrándozásba. Versenyt futott az öreg házörző kutyával, a ki verebeket kergetett, aztán a kis báránnyával ügetett tizszer is körül az udvaron.

— Irmuskám, ne futkoss annyit, nagyon elfáradsz! szólt ki a mama.

— Oh dehogy! Mikor olyan jó kedvem van!

A jó kedv meg is maradt, de csakugyan vagy egy órai tulságos vigsg után elfáradt, úgy hogy pihenni vágyott.

— Bemegyek és ott várom a nénikét.

Beme
nás székl
Olyan por
kodni a
vette, hog
mei. Pedig
szer mint
a nevéne
aludt, ál
dult meg
gyon cso
volt. Esz
Szalad a
— I
nyosan n

Hivtunk
akartál

Ez
Irmuska
az ozson
fakadt.

—
Intettek
nagyon.
Máskor
kell tar
akarjuk

LL
S
OHA
La
ványail
is volt
hogy r
csacsiv

—
Még r
kodni
jóság
szokta

—
bizd r
S
a csac

Bement s egy kényelmes karos, párnás székben helyezkedett el pihenőre. Olyan pompás volt ott hátra dőlni, lustálkodni a sok futkosás után! Eszre sem vette, hogy lassanként lecsukódnak a szemei. Pedig biz az úgy volt — elaludt. Egyszer mintha olyasmit hallott volna, hogy a nevéen szólítják; de biz ő csak tovább aludt, álmódott s nem felelt. Nem is mozdult meg jó sokáig. Mikor fölébredt, nagyon csodálkozott, mert már sötét este volt. Eszébe jutott a néni, az ozsonna. Szalad a másik szobába.

— Hol a néni? Eddig már bizonyosan megjött.

— Meg bizony, sőt már el is ment. Hivtunk téged is az ozsonnához, de nem akartál fölkelni.

Ez már aztán szörnyű egy eset volt. Irmuska most már tudta, hogy elaludta az ozsonnát. Kicsibe mult, hogy sirva nem fakadt.

— Biz azt elaludtad, kedves leányom. Intettelek, hogy ne fáraszd ki magadat oly nagyon, de nem hallgattál az okos szóra. Máskor tartsd eszedben, hogy mértéket kell tartani a jókedvben is, ha azt nem akarjuk, hogy kárunkra váljék.

LECZKE A CSACSIVAL.

(Képpel a 360. lapon.)

Sona sem készültek még el Kálmán és Laci olyan gyorsan az iskolai feladványaikkal, mint ekkor délután. De meg is volt az oka. Mert azt mondta az apa, hogy mihelyt elkészültek, mehetnek a csacsival nyargalászni.

— Csak aztán okosan bánjatok vele. Még nem ismer titeket, talán makacskodni fog. A csacsi néha igen nyakas jószág. Szép szerivel kell engedelmességre szoktatni.

— Majd elbánunk mi vele, csak bizd ránk, apácska!

Siettek az istállóba, megnyergelték a csacsit, aztán sorsot huztak, ki üljön

rá elébb. A szerencse Kálmánnak kedvezett.

— De felváltva nyargalunk ám, szólt Emil. Te félóráig, azután én is félóráig.

— Természetesen. Aki lent marad, az majd biztatja a csacsit, ha makacskodni akarna.

Erre bizony jó volt gondolni, mert a csacsinak semmikép sem volt kedvére ez az új mestersége. Eddig szabadon élt kint a nyájjal, de a fiuk kérelmére behozták az udvarra, hogy paripának szolgáljon. Kényelmetlen nyeretget, kantártettek rá. Ettől mindjárt kezdetben nagyon haragosan rázta a hosszú füleit. Mert most vezették ki az első próba nyargalásra.

Az udvarra még csak kiment, de mikor Kálmán fölült a hátára, a nyakas csacsi boszankodott, és csodálkozott, hogy mit akarnak vele. Megállt és nem mozdult, akárcsak a földbe nőttek volna be a lábai. Biztatgatta Kálmán, nógatta, még ütötte is a kis ostorral, de a csacsi nem mozdult.

— Ejnye makacs csuf jószága! szólt Emil. Így már ez nem lesz mulatság, ha egy helyben állunk.

— Keress valami ütő szerszámot és páhold el jól, mondá Kálmán türelmetlenül. Majd meglátjuk, nem fogunk-e ki rajta?

Emil körül nézett s egy söprüt pillantott meg. Azt fölkapta és nagyokat csapott a csacsira. Ez pedig nem vette tréfára a dolgot, hanem megdühödött és hirtelen úgy kirugott (Lásd a képet a 316. lapon.) hogy Kálmán egyszerre csak azt vette észre, hogy nem ül többé a nyeregben, hanem röpül, aztán nagyot zuhan a földre. A csacsi pedig elszaladt.

Valami nagy baja szerencsére nem történt Kálmánnak, de úgy megütötte magát, hogy pár perczig mozdulni sem birt. Aztán jajgatva, sántikálva ment be a házba. Emil pedig vele, mert a nyarga-

lástól neki is elment a kedve. Apa az ablakból látta, mi történt.

— Nos, jól mulattatok? kérdé.

— Oh! Hisz az a csacsi förtelmes egy konok állat! Nem lehet azzal boldogulni! panaszolák a testvérek.

— Dehogy nem. Csakhogy rosszul fogtatok hozzá s a csacsi egy kis leczkét adott nektek, melyből megtanulhattátok, hogy a ki nehézségen győzedelmeskedni akar, az legbotorabban tesz, ha türelmetlenkedik és erőszakoskodik, mert durva erőszakra erőszak a felelet is.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXV. köt. 18-dik számában közölt képrejtvény megfejtése:

Egyszer volt Budán kutyavásár.

Helyesen fejtették meg: Kálly Márta, Somogyi Ella és Andor, Stankóczy Lenke, Wollner Honora és Józsa, Degenfeld Augusta és Katicza, Nagy-perkátai zárdanövendékek, gr. Nyári Károly, Pribék Antal, Piúkovits Gyözőke, Mikó Imre és Lőrincz, Vass Pista, Dorner Olga, Geiger Tercsi és Lóri, Unger Ferencz és Lajos, Urbanovich Tihamér és Zoltán, Schönfeld Viktor, Weitzendörfer Ilona, Méhely Mariska és Kálmán, Végh Irén és Dezső, Záborszky Annuska és Pista, Váczy Mariska, Weisz Miksa, Horváth Jolánka, Krausz Imre, Szabadi Árpád, Pollák Alfréd, Grünbaum Juliska, Groó Béla, Felsmann Ida és Pista, Sziklay József, Lászlófalvy E. Margit és Árpád, Kondor Ernő, Freund József, Böke Ödön, Halász Bálint, Margalit Tilda és Jenő (hiányosan), Faschó-Moys Marianne, Mihákovics Leonka, Seidner Frigyes, Reichlin Róza, Kenesey Nelli, Dörögdi Tóni, Markó Matild, Mokry Feri, Matkovich Ilonka, Pfeiffer Gyula, Murárik Berzi, Hajnal Ilonka, Schön Hugó, Sipöcz Karola és Jenő, Papp Aranka, br. Fekete Editha és Aladár, Heller Jenő, Czárán Zoltán, Árkövy Richárd, Csergő Lenke és Ilon, Rutterschmidt Irma és Károly, Schwart Á. (nevedet egészen ird ki. F. b.) Szüsz Andor és Oszkár, Hertzka Ágnes és Róbert, Markbreit Aladár, Findura Nelli, Beck Irén és Nándor, Páll Béla, Riszdorfer Erzsike, Pfannl Jenő, Lúley György.

*

A »KIS LAP« XXXV. kötet 18-ik számában közölt rejtett szó megfejtése:

Hatóság.

Helyesen fejtették meg: Szalay Marianne, Keszely Jutka és Aladár, Paintner Eveline, Joó Ágnes, Dankó Bözsi, Vilmoszky Tádé és Árpád, Szováthy Misi, Gersich Mariska és Anti, Gozdu Elek, Tarnay János, Bácskay Albert, Ambrus Zoltán, Balog Ármin, Riedl Frigyes, Radó Anti.

*

A »Kis Lap« XXXV. köt. 16-dik számában közölt betűrejtvény megfejtését utólag beküldték: Csergő Lenke és Ilon, Schüller Olga, Rothfeld Anna, Ottó és Géza, Grüner Mózes, Tisza Lajos, br. Fekete Edith és Aladár, Taussig Irén, Politzer Adél, Pribék Antal, Hertzka Josephine, Elsa és Rezső.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Pósa Sándor. Ha nagy a kedved és tehetőség a szobrászatra, szüleid nem fogják ellenezni, hogy e magasztos pályára lépj. De szem elől ne téveszd, hogy a művésznek általános műveltségre is van szüksége s így rajzolgatásaid s gyurasaid mellett el ne hanyagold tantárgyaidat. — Göbl Sándor. Sorát ejtem. Figyelmeztetlek, hogy írást beporozni nem illik. — Mordvin Ilonka. Mi a különbség a harisnyakötés és szövés között? Sürgetősebb kérdésed nincs hozzá? De erre is megfelelnek, ha értenék a harisnyakötéshez. — Schön Hugó. Sort kell várnod, mint a többinek. Sokan vannak még előtted, akiknek régibb jogaik vannak. — Árkövy Richárd. Örvendő tudomásul veszem, hogy jó eredménnyel végezted a vizsgálatot. — Grünbaum Juliska. A »Gyémánt-ország«-ot nem Forgó bácsi írta. De azért jó könyv ez is és épülni fogsz rajta. Forgó bácsi műveit megrendelheted az Eggenberger s Singer és Wolfner könyvkereskedőknél, akik jegyzékeit kívánatodra megküldik. A nevek czimnek elég. — Szerkes Boriska. A »Forgó bácsi színháza« című könyvben (Eggenberger) kedvedre válogathatsz gyermeki szindarabokat. — Felsmann testvérek. Az előző üzenet nektek is szól. — Szotyory Gábor. Régi magyarán igenis úgy szokták mondani: Gyórré megyek. — Hertzka testvérek. Hol van »Siroda«? — ahol szerintetek szintén volt egyszer kutyavásár. — Pribék Antal. Az »ly« nem mehet két betű számba. Az 5-ik sor számára keress más szót vagy nevet s küldjed be újra. — Ehrenfeld Gizella. Már egyszer megízentem, hogy Forgó bácsinak a neve »Forgó bácsi.« — Több levélről a jövő számban.